

Некlesa Олександр Вікторович

викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ
ТА КОРУПЦІЇ**

Економічна та політична стабільність України напряду залежить від діяльності правоохоронної системи, діяльність якої забезпечується та координується державою за рахунок втілення в життя досвіду передових демократичних держав щодо боротьби з організованою злочинністю. Сформоване злочинне середовище на чолі з організаторами та керівниками, так званими «ворами у законі» несуть в першу чергу загрозу національній і публічній безпеці України, що відповідно відображається на правах та інтересах громадян та розвитку суспільства. Протиправні дії таких осіб започатковані ще з держав колишнього СРСР, характеризуються наявністю жорсткої поведінки, сталих кримінальних традицій, високим рівнем організованості, ієрархічності, закритості і конспіративності.

Державою з метою забезпечення законності та прозорості над національною та публічною безпекою, діяльністю бізнес середовища та посадових осіб органів державної влади (місцевого самоврядування) та їх управління, на які як ми досить часто бачимо чиниться тиск з боку суб'єктів підвищеного злочинного впливу, створено у складі Національної поліції міжрегіональний територіальний орган Департамент стратегічних розслідувань (далі-Департамент) [2], завданнями якого є реалізація повноважень Національної поліції на території України в частині протидії організованій злочинності, злочинності в органах влади, управління, місцевого самоврядування, боротьби з корупцією та хабарництвом, захисту прав і свобод людини і громадянина та об'єктів права власності від протиправних посягань, а саме:

- попередження, виявлення і припинення злочинної діяльності стійких суспільно небезпечних організованих груп і злочинних організацій (далі - ОГ і ЗО), які впливають на соціально-економічну ситуацію в державі, документування злочинної діяльності їх авторитетів, у тому числі особи, які виконують організаційно-розпорядчі та адміністративні функції в органах влади та управління (місцевого самоврядування), які впливають на криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах;

- боротьба з корупцією й хабарництвом серед посадових осіб органів державної влади, управління і місцевого самоврядування у сферах, які мають стратегічне значення для економіки держави;

- здобуття інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі та джерела їх фінансування, протиправну діяльність окремих осіб, їх завдання, роль та місце в злочинних угрупованнях, способи незаконного отримання будь-якого майна та схеми його подальшої легалізації (відмивання).

27.06.2020 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» (далі – Закон), яким внесено зміни до Кримінального кодексу України. Законодавець виклав статтю 255 КК України із назвою: «Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній». [3] Таким чином, законодавець закріпив відповідальність за наступні протиправні дії: створення злочинної організації або керівництвом нею; участь в злочинній організації; вищезазначені дії, що вчинені службовою особою з використанням службового становища; створення злочинної спільноти шляхом об'єднання злочинних організацій; вищевказані дії вчинені особою, яка здійснює злочинний вплив або особою, яка є суб'єктом підвищеного злочинного впливу, а також перебуває у статусі «вора в законі».

Приміткою 2 до ст. 255 КК України роз'яснено, що суб'єктом підвищеного впливу («вор в законі») є особа, яка за рахунок свого авторитету, злочинних морально-ділових якостей впливає та координує злочинну діяльність інших осіб. Також, Законом додано до Кримінального кодексу статті 255-1 «Встановлення або поширення злочинного впливу», 255-2 «Організація, сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці)», 255-3 «Звернення за застосуванням злочинного впливу», якими законодавець розширив коло для кваліфікації протиправної діяльності відповідних суб'єктів кримінального правопорушення.

Отже, Департамент стратегічних розслідувань відповідно до положення (про Департамент) затвердженого наказом Національної поліції України № 1077 від 23.10.2019 року [4], саме і є тим органом у складі кримінальної поліції, що уповноважений реалізовувати повноваження Національної поліції на території нашої держави в частині протидії організованій злочинності та злочинним організаціям в будь-якій сфері де вчиняються протиправні дії проти держави, територіальної громади, безпосередньо людини, а також, підприємств, установ та організацій різних форм власності, інше.

Підсумовуючи вищезазначене можна зробити висновок, що держава законодавчо врегулювала питання протидії організованій злочинній спільноті, створила підрозділ в складі Національної поліції, направлений на боротьбу проти злочинних впливів «ворів в законі» та їх підконтрольних осіб, але практичні працівники оперативних підрозділів добре знають, що робота із злочинною спільнотою є доволі небезпечною, належне та якісне документування кримінальних правопорушень цієї категорії, здійснюється досвідченими працівниками оперативних підрозділів Департаменту та слідчими, які постійно знаходяться в зоні ризику, адже правоохоронці, їх сім'я та близькі особи можуть самі стати об'єктами для злочинної спільноти в зв'язку із службовою діяльністю уповноважених поліцейських. Звідси виникає питання, щодо належної заробітної плати (грошового забезпечення) для вищевказаних оперативних працівників та слідчих, адже на відміну від НАБУ та ДБР їх заробітна плата є значно нижчою – на рівні поліцейських інших підрозділів. Грошове забезпечення працівників національної поліції сплачується відповідно

до постанови Кабінету Міністрів від 11 листопада 2015 р. № 988 [5], яка потребує змін в частині матеріального забезпечення поліцейських, діяльність та специфіка яких постійно пов'язана із значними ризиками як для поліцейського, його сім'ї та близьких осіб, а також їхнього майна.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. ст.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 09.09.2021).
2. Про утворення територіального органу Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019р. № 867. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-utvorennya-teritorialnogo-organ-a867>.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою: Закон України від 04.06.2020р. № 671-IX. Відомості Верховної Ради. 2020, № 42, ст.343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-20#n6>
4. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019р. № 1077.
5. Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015р. № 988. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248668490>.

Омаров Ербол Агбаевич

главный научный сотрудник Межведомственного научно-исследовательского Института Академии правоохранительных органов при Генеральной прокуратуре Республики Казахстан, доктор (PhD), ассоциированный профессор (доцент),
e.omarovmirza@gmail.com

ОРГАНИЗОВАННАЯ КОРРУПЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

Проблемы социально-экономического развития современного общества тесным образом связаны с качеством институциональной среды и эффективностью государственной политики. Страны с более низким уровнем коррупции, в среднем развиваются быстрее тех стран, в которых коррупция получила более широкое распространение.

Государственная политика в условиях коррупции не способна эффективно ставить и достигать общественно-значимые цели в силу существования устойчивых механизмов реализации иных частных или узкогрупповых интересов.

18 ноября 2015 года принят новый Закон Республики Казахстан «О противодействии коррупции», который регулирует общественные отношения в